

СПРАВА «ДЕМИДЕЦЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF DEMIDETSKIY v. UKRAINE)

(Заява № 50829/09)

Стислий виклад рішення від 06 жовтня 2022 року

У липні 2005 року заявника протягом трьох днів тримали у відділі міліції, де, згідно з твердженнями заявника, різні працівники міліції жорстоко з ним поводитися з метою змусити заявника зізнатися у злочинах, у вчиненні яких його підозрювали. У медичних документах було зафіксовано наявність різних ушкоджень на тілі заявника.

У період із серпня 2005 року до червня 2017 року проводилися численні повторні розслідування поданих заявником скарг на жорстоке поводження працівників міліції. Національні суди критикували розслідування у зв'язку з тим, що прокуратура не встановила причину виникнення тілесних ушкоджень заявника. Зрештою, постановою, яка не оскаржувалася, прокуратура закрила провадження, встановивши, що хоча описані у відповідних медичних документах тілесні ушкодження заявника могли утворитися у період коли він знаходився у відділі міліції, не існувало доказів нанесення їх працівниками міліції, на твердженнях яких, головним чином, ґрунтувався цей висновок.

У лютому 2011 року Донецький апеляційний суд ухвалив вирок щодо заявника та обрав йому покарання у вигляді довічного позбавлення волі. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ провів засідання за касаційними скаргами сторін, на якому не був присутній заявник, а жоден захисник не представляв його інтереси, та залишив вирок без змін.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що він був підданий жорстокому поводженню працівниками міліції та не було проведено ефективного розслідування у зв'язку з цим; за пунктом 1 статті 6 Конвенції на надмірну тривалість кримінального провадження щодо нього; за підпунктом «с» пункту 3 статті 6 Конвенції у поєднанні з пунктом 1 статті 6 Конвенції на те, що Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ проігнорував його клопотання про надання безоплатної правової допомоги під час розгляду провадження у касаційному суді; за статтею 6 Конвенції, що визнання його винним ґрунтувалося на його зізнавальних показаннях, отриманих внаслідок жорстокого поводження працівників міліції.

Розглянувши скарги заявника Європейський суд зауважив, що проведені на національному рівні розслідування не свідчили про серйозні спроби встановити відповідні факти жорстокого поводження працівників міліції і, зокрема, встановити походження тілесних ушкоджень заявника. Посилаючись на рішення у справі «Каверзін проти України» Європейський суд встановив, що ця справа є ще одним таким прикладом непроведення оперативного та ретельного розслідування.

Європейський суд дійшов висновку, що скарги заявника свідчать про порушення як процесуального, так і матеріального аспектів статті 3 Конвенції у зв'язку зі стверджуваним жорстоким поводженням із заявником.

Щодо інших скарг заявника Європейський суд, з огляду на факти справи, доводи сторін і попередні висновки, вказав, що він розглянув основні юридичні питання, порушені в цій заяві, й немає потреби окремо розглядати питання прийнятності та суті цих скарг.

Скаргу заявника про те, що визнання його винним ґрунтувалося на його зізнавальних показаннях, отриманих внаслідок жорстокого поводження працівників міліції Європейський суд відхилив на підставі пунктів 1 і 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. Оголошує прийнятними скарги за статтю 3 Конвенції на стверджуване жорстоке поводження працівників міліції та неефективність розслідування;
2. Постановляє, що було порушено матеріальний та процесуальний аспекти статті 3 Конвенції;
3. Постановляє, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суті скарг за пунктом 1 статті 6 Конвенції на тривалість кримінального провадження щодо заявника та за підпунктом «с» пункту 3 статті 6 у поєднанні з пунктом 1 статті 6 Конвенції на стверджуване порушення його права на захист під час провадження у касаційному суді;
4. Оголошує решту скарг у заяві неприйнятними;
5. Постановляє, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 15 000 (п'ятнадцять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що можуть нараховуватися, в якості відшкодування матеріальної шкоди, ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».